

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția și Administrația

PIAȘA LIBERTĂȚII BRAȘOV. —
TELEFON 226.

Abonament anual 860 lei.

Prețul strălinate 800 lei.

Anunțuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

„Armata și magistratura sunt două pârgii pe care se sprijină funcționarea normală a vieții de stat” — scrie „Viitorul”.

Iar funcționarea normală a vieții de stat însemnează — după liberali — reușita în alegeri.

Turburătorii ordinii.

În cei zece ani de după război, țara noastră a trecut prin încercări grele. Legile ei au fost încălcate în mod samavolnic, libertățile cetățenești nesocotite, bunurile țării prădate, de nevoile populației și de protestele ei nu s'a ținut seamă.

În tot timpul acesta a existat un singur partid politic, care a dus o luptă fără pereche, pentru zăgazul răului și întronarea respectului legilor și al omiei.

După zece ani de lupte grele partidul național-țărănesc a izbucnit să ia conducerea țării, cu un ceas înainte de a fi prea târziu, și în șase luni de zile i-a succes, pe deoparte, să asigure țării liniștea dinlăuntru prin legiuiri întemeiate pe dreptate socială, iar pe de alta, liniștea dinafară prin încheierea de tratate de pace cu Rusia și alte țări streine.

Se aștepta acum o epocă de pacinică guvernare și refacere a țării în toate direcțiile, când ne vine vestea, că la București, oameni fără suprafață politică, fără merite de nici un fel, un colonel în rezervă, un fiu al acestuia și alte nulițăi, au încercat să urzească un complot pentru introducerea dictaturii în țară sub formă mussoliniană.

Dictatura ne lipsește nouă? Dictatură, acum, când guvernul lucrează la desființarea unui sistem dictatorial? Acum, când viața noastră națională și de stat începe a-și relua dezvoltarea sa firească?

Nu credem că s'ar afla în țară un singur om cu minte sănătoasă, care să dorească ștergerea libertăților și înlocuirea lor cu voința unui singur om sau a unui grup.

Și, atunci, de ce această înscenare de complot? De ce acum și, nu mai înainte sau mai târziu? Și de ce un colonel în rezervă? De ce nu un om cu greutate, un om care a făcut ceva pentru țara asta sau pentru popor, ca să aibă măcar ațâța justificare a încercării lui de nebun.

Ar însemna să ne mințim singuri dacă am crede că la București s'a plănuțit un complot fascist serios.

Nu de complot, ci de altceva este vorba.

Guvernul pregătește legea administrativă, duce tratative în streinătate pentru noi împrumuturi și se pregătește să puie la dispoziția țărănimii capitalul necesar la valorizarea produselor sale.

Cum însă, duse la îndeplinire aceste planuri, ar însemna un mare succes al guvernului și, cum dușmanii poporului doresc să vadă acest guvern cât mai curând înlăturat dela cărma țării, sau împiedecat în lucrările sale, au pus la cale un scandal, ca străinătatea să-și piardă încrederea și să ne detragă orice sprijin, acum, când avem cea mai mare lipsă de el.

Așadar, nu e vorba de un complot serios, ci de un scan-

dal condamnabil, ale cărui urmări nu le va trage țara, ci a ceea cari l-au urzit.

Guvernul să nu aleagă mijloacele când e vorba de pedepsirea turburătorilor ordinii, ori cine ar fi ei.

Iar poporul să fie liniștit și să-și vadă de muncă, lăsând în grija celor pe cari i-a ales, să ia măsurile potrivite pentru garantarea păcii și a drepturilor cetățenești.

Depunerea

reformei administrative.

În ședința de ieri d. a. a. Camerei a fost depus proiectul de lege pentru reforma administrativă de către d-l ministru de interne Alex. Vaida-Voevod, care a cerut a se aproba urgența. Cererea a fost primită și salutată de majoritate cu îndelungi ovații.

Pentru ce pleacă liberalii din Parlament

În sfârșit liberalii, la stăruința șefului, sunt hotărâți să părăsească Parlamentul. Au luat această hotărâre într-o consfătuire, pe care au ținut-o mai altaeri la București șefii organizațiilor liberale din țară.

Părăsesc Parlamentul — spune d-l Vintilă Brătianu — fiindcă nu voesc să ia parte la discuția și votarea noii legi administrative, despre care spun că e primejdioasă pentru țară. Nu spun însă cum și care este primejdia ce o prezintă noua lege, fiindcă n-au ce spune.

N-au ce spune, fiindcă motivul, pentru care ei părăsesc Parlamentul, este altul, pe care nu-l spun, căci nu îndrăznesc să-l dea pe față: Vor anume liberalii ca să facă tot felul de piedici guvernului — fie chiar împotriva intereselor țării — sperând că-și vor putea ei face rost de a ajunge din nou la cărmă.

Așa a fost obiceiul lor, ca și din opoziție, tot ei să guverneze pe din dos. Ori, astăzi nu mai merge. Lucrurile s-au schimbat: guvernul și majoritățile parlamentare sunt puse și sprijinite de popor, iar acest guvern se bucură de toată încrederea înaltei Regențe. Speriați de opoziția de o jumătate de an, pe care nu o mai pot suporta, cei obicinuiți să fie numai deasupra, încearcă acum totul ca omul desnădăjduit.

De aici hotărârea d-lui Vintilă Brătianu de a părăsi Parlamentul.

E adevărat, că în timpul opoziției național-țărăniștii încă au luat astfel de hotărâri. Aceștia însă au părăsit Parlamentul ca protestare împotriva abuzului parlamentar al guvernului de pe atunci și au plecat din Parlament pentru ca să spună maseselor populare, de cari au fost trimiși ca să le apere interesele în Parlament, că abuzul și teroarea liberală îi împiedică să-și facă datoria.

Avea așadar un rost plecarea din Parlament a național-țărăniștilor. Știu pentru ce pleacă, căci aveau pentru ce și știau unde se duc, căci vorbeau poporului care i alesese ca apărători ai nevoilor lor.

Pentru ce pleacă însă liberalii și unde se duc? Cui și ce vor avea să spună? Să se plângă poporului că guvernul

d-lui Maniu aduce o lege bună pentru o nouă conducere dreaptă și cuminte a țării și că ei, liberalii, s-au săturat de opoziție și sunt iarăși flămânzi de putere? Să poștească! Nime nu le strică pofta, la împlinirea căreia tot nu vor ajunge.

Dar alta e chestia. Complotul, descoperit Sâmbălă și despre care vorbim în altă parte a ziarului, prea se potrivește cu timpul când liberalii vor să arate că în țară nu e liniște.

Dacă într'adevăr liberalii ar fi bunii Români, și patrioți, cum le place să se laude în fața poporului, atunci ar avea datoria ca să fie la locul lor. Să arate străinătății că țara Românească e una și nedespărțită în jurul Coroanei și că toată suflarea românească condamnă pe nesocotiiți, cari în orice formă ar încerca vre-o răsturnare sau schimbare în forma ei de conducere.

Se pare însă că liberalii — în loc să condamne! — se bucură și caută să se folosească de astfel de încercări condamnabile, făcându-se astfel părtași ai răsvăriturilor, pe urma cărora vor să tragă ei foloase în paguba țării. Nu sunt deci mai puțin vinovați decât aceștia.

Iată adevăratul tălc al plecării lor din Parlament: Nu legea administrativă, ci gândul de a tulbura apa, pentru ca să poată pescui în tulburare!

Nu mai este nevoie de nici o lămurire:

Vorba veche românească spune clar și lămurit: „Spune-mi cu cine te însoțești și-ți voi spune cine ești”.

S-o știe aceasta tot cetățeanul, pentru ca să fie gata cu răspunsul, pe care are să-l dea liberalilor, cari vor îndrăzni să caute și să mintă satele.

NOTE.

In Anglia și la noi

Scriu ziarele că prim-ministrul englez Macdonald, cu prilejul unei vorbiri ținute în fața unui numeros public, s-a pomenit — după ce și-a terminat vorbirea — cuprins în brațele unei femei, care l-a sărutat, — dar zăravân — pe amândoi o brajii. Uluit, primul ministru și-a uitat să întoarcă sărutărie.

Taman, — dar invers, — și

Scrisoare către țărani

de Iosif Brateș
țărăn din Armeniș.

Publicăm scrisoarea frumoasă, sinceră și plină de înțelegere a țărânului Iosif Brateș de pe Câmpia Mureșului, care îngrijorat de soarta păturei țărănești din care și el face parte, ține să vorbească acestei țărănimii, pentru a o întări în credința cea dreaptă și a o feri de rățăcirile, în cari vor să o tragă ei nou oamenii vicleni și răi, plătiți de liberali și averescani. Iată ce spune Iosif Brateș:

Frați țărani,

Nu sunt om cu învățatură înaltă, ci plugar de rând ca și voi, dar, ca să înțeleg lucrurile și să alegem dreptatea din minciună, nu se cer diplome, ci numai minte trează și inimă curată, pe cari le avem și noi.

Guverne de făgădueli.

Dacă a mai fost vreodată vreme de grea cumpănă pentru țărănimia noastră, apoi cea de astăzi este. De aceea trebuie să ne gândim bine ce facem și care este locul nostru în luptele politice, cari încep acum din nou.

Căci, dacă judecăm guvernele din cei zece ani trecuți și ne întrebăm ce fel de guverne au fost ele, apoi vom vedea că toate au fost guverne de făgădueli și, guvern de făgădueli este și cel de astăzi.

Averescanii și liberalii au promis oamenilor păduri și unde nu sunt păduri. Au făgăduit pământ și unde nu este pământ. Au promis ușurarea sarcinilor. În primele alegeri au promis și tutun de care se simte lipsă în țară. Au promis în unele sate și bumbac. Au promis în altele poduri peste râuri. Au promis daruri și slujbe aderenților lor. Au promis îmbunătățiri pe toată linia. Și au promis refacerea banului fără ajutor strein.

Guvernul de azi ce a promis? Că va băga pe hoji la pușcărie; că va griji de averea țării; că va scoate din politică jandarmeria și armata; că va respecta libertatea cetățenilor și va întrona dreptatea și respectul legilor în țară. Atât!

Ce au dat liberalii și averescanii?

Că ce au dat și cum au dat liberalii o știți. Au dat la ai lor. Voluntarii, orfanii, văduvele, oamenii merituosi, cei mai mulți își frâng mâinile și astăzi. Promisiunile lor au fost vorbe goale.

Străinătatea a prins ură pe noi, sub guvernarea lor. Poporul a gemut ca sub jug strein sub domnia lor. Pentru țărănimie n'au făcut nimic. S'au îngrijit numai de băncile și fabricile lor, cari au dublat prețurile fabricatelor și au scăzut prețurile produselor noastre.

Când au luat puterea ai noștri.

Când a luat cărma guvernul de azi, țara era numai un val de nemulțumire. Voluntarii cereau dreptate. Văduvele, invalizii și orfanii de război așteptau ajutoare. Funcționarii așteptau urcarea salariilor ca să poată trăi și munci. Țărănimia aștepta împrumuturi ieftene ca să-și poată reface gospodăriile. Fabricanții așteptau ca statul să le plătească sumele cu care le datora. În străinătate unde suntem datori, cereau bani.

Și când toată lumea cerea ajutoare, când ministrul finanțelor a deschis cassa de bani a țării, n'a aflat în ea decât obligații neplătite de ale statului și o lipsă de mai multe miliarde de lei, parte furași, parte neincasași dela cetățeni, cari nu puteau plăti dările din cauza sărăciei.

Ce are de făcut?

Era o rușine starea în care se afla țara. Guvernul a făcut un împrumut în străinătate și a plătit o parte din datorii.

Cei-ce ne-au dat împrumutul, au pretins însă ca socotelile țării să se facă de așa fel, ca ele să nu mai încheie anul cu pierdere. Guvernul a promis și promisiunea dată trebuie ținută

Urcarea dărilor.

Ministrul de finanțe a raportat însă în sfatul de miniștri că din venitele ce erau, nu se puteau acoperi cheltuielile țării. Așa s'a ajuns la hotărârea, ca o seamă de dări să se urce și să se mai puie și dări nouă. Astfel s'au urcat timbrele, tutunul iar acum mai în urmă darea pe licențele de cărciumărit, darea pe automobile și darea după salarii și venituri.

Rău s'a făcut?

Rău s'a făcut — spun astăzi oamenii. Toți ne-am așteptat la altceva. Așteptam scăderea dărilor, penzii, măriti de salare, ușurare pe toată linia și în locul acestora vin dări.

Dar, fraților, cum să fie rău? Spuneți voi ce ați fi făcut în locul guvernului? Ce faceți voi când ajungeți să n'aveți bani și vă strâng nevoile?

Nu alergați în stânga și dreapta? Nu vă bucurați când aflați undeva un împrumut? Nu dați orice garanție ce vi se cere, numai ca să-l puteți avea?

Ce pășești în cazul când zici: vreau bani dar nu dau garanție averea mea ce o mai am, căci am destulă datorie? Nu capeți împrumut, iar creditorii vechi își

Continuare pe pag. II-a.

PAGINA ECONOMICA ȘI COOPERATISTA

vând averea pe care vrei să o cruți.

Și, ce faci, dacă în cazuri de grea strâmtoare, mai vine și fiul tău, și fca ta și vecinul tău și alți oameni ai tăi și-ți zic: ajută-ne că suntem lipsiți?

Așa-i că nu-i vei ajuta? Ci, le vei zice: uite dragii mei stau rău, sunt aproape de prăpăd. V'am dat când am avut și vă voi mai da când voi scăpa din primejdie, dar astăzi ajutați-mă voi.

În starea asta se afla și țara noastră când au venit la putere național-țărăniștii, partidul nostru. Deși în sufletul guvernului era dorința de a ajuta pe toți neîndreptățiții și năcăjiții, el nu o putea face din cauză că țara erasărăcă, lipsită și datoare vândută. De aceea a trebuit ca guvernul să puie dări pe cetățeni și aceste dări trebuiesc plătite cu orice preț ca să mântuim țara și cinstea ei.

Promisiuni împlinite.

Dacă guvernul avea puțința să facă poporului mai mult bine și să-i ușureze ta'ul, o făcea. Tot ce a fost cu puțință să împlinească d'n promisiunile făcute, a împlinit.

Alegerile au fost libere. Scrișul și adunările sunt libere. De jandarmi nu se mai împedecă decât hoții. Imprumutul în străinătate l-a făcut. Cu Rusia nu mai stăm azi pe picior de răsbou cu la sub liberali și averescani. Agenții de siguranță nu mai prind pe om de gât în mijlocul străzii numai așa din senin. Țara e liniștită, oamenii își văd de muncă. Dușmanilor noștri dinafară le-a trecut pofta să mai viseze la schimbarea granițelor noastre. O mulțime de încurcături liberale s'au împețit. O mulțime de ticăloși au fost băgați în temniță și alții le vor urma. Legea e lege azi pentru toți. Și acesta e mare lucru, căci legea e temelja ordinii într-o țară.

Nici așa nu-i bine ?

Nici să te-ți prea tare de lege nu-i bine — zic o seamă de oameni. Când vor veni iar răș liberalii la putere, ei o să schimbe funcționarii și consiliile comunale a doua zi. Ai noștri stau la putere de opt luni și încă n'au făcut nimic pentru oamenii partidului, cari au fost alungați dela locurile lor și au suferit zece ani de zile în opoziție.

E drept că n'au făcut nimic și că liberalii și averescanii, puși în scaun, rād și zic: voi sunteți la guvern dar tot noi ședem unde ne au pus șefii noștri și unde ne place.

Ei sunt obraznici dar noi nu trebuie să uităm că guvernul nostru a venit la putere în numele legii și pentru păstrarea legilor.

Dacă guve nul de azi ar fi luat măturoidul și ar fi scos a doua zi din cancelarii și primării pe averescani și liberali, nu e a nimic nou. Era tot ce a fost înainte.

Dar guvernul a z'is: noi nu vom lucra contra legii. Vom lăsa la locul lor și pe cei ce au intrat pe ușa d'n dos la locul lor până nu facem o lege, ca legea să i alunge și nu noi.

Acum vine legea.

Legea pentru conducerea comunelor și orașelor acum e gata și se va vota încuând. Poporul va avea piljul ca să și aleagă de conducători pe cine-i place.

Se mișcă șerpii.

Dar șerpii au început să-și ridice capetele. Liberalii și ave-

rescanii văd că li se cam aproape sfârșitul, că în înțelesul legii ce se face, oamenii lor trebuie să plece. De aceea ei s-au înțeleș ca să pornească din nou la sate și prin apucături viclene și fâgădueli să plăim poporul contra guvernului.

Ce spun ei ?

Întâi: spun că agenții lor din cancelarii și primării vor rămânea la locurile lor, dacă guvernul de azi cade. Aceasta e mai mult decât adevărat.

A doua: spun că dacă vor veni ei la putere, o să scadă dările. Aceasta e minciună. Caci ori țara trebuie mântuită și atunci trebuie să plăim orice dări ni se cer, ori scad dările și atunci țara se scufundă tot mai

mult în rău; căci dările de ce s-au pus dacă nu pentru a o scoate din năcazul și calicia în care au dus-o ei, cei ce ne fâgăduesc astăzi, ce nu pot da și nu pot face.

A treia: ăspun că legea administrativă care vine, primejduiește țara. Averescanii și liberalii cred că ei sunt țara. Așa au crezut totdeauna.

Noua lege primejduiește numai interesele lor și așează în drepturile sale nația, care până astăzi a trebuit să tacă și să sufere.

Grijiți, frați țărani, ca să nu vă amăgească și să vă fie ră-tăcirea cea din urmă mai rea decât cea dintâi.

Ioșif Brateș.

Convocare

Prin aceasta se convoacă adunarea generală de constituire a Băncii populare din Bran, care se va ține Duminecă, 21 Iulie, la ora 2 după amiază în localul școlii din Bran, unde s'au mai ținut și celelalte adunări.

Program:

1. Cuvânt de deschidere.
2. Constatarea numărului membrilor prezenți.
3. Aprobarea statutelor
4. Alegerea consiliului de administrație și a cenzorilor.
5. Interpelări și propuneri.
6. Închiderea adunării.

Vor participa la aceasta adunare, toți acei locuitori din Bran, Sohodol, Șimon, Fundata, Moeciul de jos, Moeciul de sus, Predeal, Șirnea și celelalte comune din apropiere, cari au semnat sau vor semna până la deschiderea adunării generale listele de fondare ale băncii populare.

Bran la 8 Iulie 1929.

Comitetul de propagandă și organizare.

Convocare

Prin aceasta se convoacă adunarea generală de constituire a Băncii populare din Teliu, care se va ține Duminecă 28 Iulie, ora 2 după amiază, în școala de Pe vale, cu următorul

Program:

1. Cuvânt de deschidere
2. Constatarea numărului membrilor prezenți.
3. Aprobarea statutelor
4. Alegerea consiliului de administrație și a cenzorilor.
5. Interpelări și propuneri
6. Închiderea adunării.

Vor participa la aceasta adunare toți acei locuitori din Teliu, Marcoș și Dobârlău, cari au semnat sau vor semna până la deschiderea adunării generale de constituire listele de fondare ale băncii populare.

Teliu la 12 Iulie 1929.

Comitetul de acțiune.

Cooperatiia agricolă în Cehoslovacia

Organizarea, dezvoltarea și însemnătatea ei.

Câte cooperative agricole sunt astăzi în Cehoslovacia

Ideia cooperatiiei a prins foarte ușor în Cehoslovacia, deoarece nivelul cultural, economic și politic fiind foarte ridicat în masa plugărească cehoslovacă, aceasta știe cât de importantă este — în special — cooperatiia agricolă.

Întâi dece astăzi, Cehoslovacia, cu o populație de 13 milioane 500 de mii locuitori, are 14.732 întreprinderi cooperatiste din cari 9.572 cooperative agricole.

Cooperativele de credit.

Din numărul total de 9.572 cooperative agricole, 5.326 sunt cooperative de credit iar restul de 4.246 cooperative de alte feluri. La baza organizației cooperative stau cooperativele de credit, din cari 4407 corespund

sistemului Reiffeisen, iar 919 tipului Schultze-Delitsche (Case de depuneri țărănești); ele au în depozit aproape 5 miliarde coroane cehoslovace și grație rețelei atât de întinse a cooperativelelor agricole, săteanul cehoslovac își poate procura cu dobândă mică oricând creditul trebuincios gospodăriei lui.

Cooperativele agricole pentru cumpărări și vânzări.

Această însemnată grupă a cooperativelelor agricole a alins o prea frumoasă dezvoltare, însumând 582 unități; cooperativele au ajuns a stăpâni acum întregul comerț de produse agricole, în special vânzarea cerealelor precum și cumpărarea articolelor necesare plugarilor. Mai sunt apoi mori și brutării cooperative.

Cifra anuală a afacerilor ma-

In atențiunea membrilor

Băncii populare „Brașovul” din Brașov.

Pentru ca banca populară „Brașovul” din Brașov să-și poată începe operațiunile la 1 August, domnii membrii sunt rugați să-și achite până la 20 Iulie cel puțin 25% d'n părțile sociale. Până la deschiderea băncii, vărsămintele se vor face în localul „Gazetei Transilvaniei”.

Brașov, la 10 Iulie 1929.

Pentru Consiliul de adm.
Ion Podea

gazinelor de pe lângă acest fel de cooperative poate fi evaluată astăzi la circa 200.000 vagoane și 2 miliarde coroane ceh. Magazinele cooperative au de asemenea centralele lor de vânzare și cumpărare, dintre care cea mai puternică este „Kooperativa”, întemeiată la Praga de către Uniunea centrală a cooperativelelor, cu un capital de 20 milioane coroane ceh. „Kooperativa” are relații comerciale directe (import și export) cu diferitele organizații și corporații streine, iar în 1927 cifra afacerilor ei anuale s'a ridicat la 83.000 vagoane.

Cooperativele agricole de producție.

Industrializarea produselor agricole este în mâna cooperativelelor de producție, din cari 372 lăptării coop. produc și prelucurează circa 200 milioane litri lapte anual; — 269 distilerii cooperative produc 50 la sută din cantitatea de alcool fabricat anual în Cehoslovacia; — 35 uscătoarii pentru cicoare au propria lor fabrică la „Hradec-Kralove”; — producția și prelucrarea inului, a fructelor, a mătului și creșterii animalelor, în număr de 191; — cooperativele de pășunat, etc.

Cooperativele pentru producția energiei electrice la țară.

Cooperatiia agricolă a găsit un puternic sprijin în cooperativele pentru producția energiei electrice, reglementată în Cehoslovacia printr'o lege specială; unele cooperative electrice produc energia electrică, parte din ele posedând mari uzine (hidraulice sau cu vaporii) iar alte (1.70 la număr) sunt cooperative pentru consumarea energiei electrice, cari procură pe un preț uniform membrilor lor curentul electric și execută construcția conductelor electrice.

Cooperativele pentru vînderea și exploatarea animalelor tinere.

Aceste cooperative sunt la începutul activității lor: ele au 4 organizații teritoriale cu relațiuni comerciale întinse și având instalațiile necesare în principalele centre de consumație.

Confederațiile cooperative. Centrocooperatiia.

Cooperativele din Cehoslovacia s'au unit și au alcătuit 12 confederații (federale) cooperative, dintre care cea mai puternică este Uniunea centrală având 3069 cooperative și manipulând circa 1 miliard cor. ceh care reprezintă excedentele depozitate de cooperativele respective, iar la rândul lor confederațiile cooperative au pus în 1921 bazele unei centrale supreme a cooperatiiei cehoslovace, „Centrocooperatiia” cu menirea de a apăra interesele comune ale cooperatiiei și a reprezenta cooperatiia cehoslovacă în fața instituțiilor naționale și streine de ordin agricol și profesional etc.

Tăria cooperatiiei Cehoslovace.

Un ultim cuvânt. Tăria sau

mai bine zis, secretul tăriei cooperatiiei cehoslovace constă în desăvârșita independență a organizațiilor cooperatiste față de organele Statului.

Numai după ce a ajuns la această stare de independență, cooperatiia cehoslovacă și-a găsit cu adevărat drumul care o conduce cu pași siguri spre consolidarea și înflorirea ei și a harnicului popor cehoslovac.

Din „Cuv. Agronomilor”.

Situația Băncii

Centrale cooperative

Din situația sumară a Băncii Centrale cooperative, încheiată pe ziua de 3) Iunie c, rees următoarele:

Creditele acordate de Banca Centrală cooperativă se ridică la suma 106.344.000 lei, depozitele primite spre fructificare ating suma de 100.863.000 lei, disponibilul imediat se ridică la suma de 419.900 lei, operațiile încheiate ca mandatată a Statului, pe baza creditului deschis de Stat în valoare de 210.000.000 lei, se ridică la suma de 154.000.000 lei; cerealele distribuite în valoare de lei 142.000.000.

Cronica sportivă.

Matchul de football

W. A. C. (Viena) — I. A. R. (Brașov).

Astăzi, 11 Iulie ora 6.30, se va juca pe terenul C. S. Brașov matchul de Football W. A. C. (Viena) — I. A. R. Brașov.

Rolul pe care l joacă W. A. C. pe scena Football-ului austriac e cunoscut de toată lumea sportivă de la noi. Menționăm numai rezultatul matchului de Duminecă cu cea mai bună echipă din București, Juventus, care a trebuit să închine steagul în fața acestui adversar cu scorul de 80.

Echipa I. A. R. întărită cu câteva elemente din „Colțea” își ia greaua înșărcinare de a înfrunta pe vienezii, numai animată de dorința de a oferi iubitorilor de sport din orașul nostru un adevărat regal sportiv.

Date fiind pregătirile făcute de I. A. R. în vederea acestui match, vienezii vor fi nevoiți să se înbucinteze serios pentru a smulge victoria unei echipe atât de cunoscute.

Ferari și ajutori

ferari cu practică de ferărie mecanică se caută la Soc. „MACAZUL” Ploesti, Gara de Nord. Posturi si gure și de durată.

Abonamente la ziar se pot face pe timp mai îndelungat sau lunar.

Cultură și știință

Pământul.

I.
Ca să facem agricultură, ne trebuie pământ.

Pământul este o carte, în care puțin din cei care îl muncesc, știu să citească. El are o poveste mai veche ca toate din lumea aceasta și stratele pe care le vedem în pereții gropilor sau văilor scobite de apă sunt fci din cartea povestii trecutului lui; iar semnele din ele: melci, oase de animale care nu mai există, urma de frunze ale altor arbori și plante; carbuni, sare sunt litere pentru ochii oamenilor cari au deslegat această poveste.

Din masa mare a pământului, pe noi plugarii, nu ne interesează decât foaia din urmă a acestei cărți, adică, stratul de țărână, care îmbracă pământul, până la o adâncime la care putem lucra cu instrumentele pentru scormonirea lui: plugul, cazmaua, sapa, sau până la adâncimea la care pătrund rădăcinile unora dintre plante.

Dacă luăm un pun din această țărână și o privim, chiar fără multă băgare de seamă, vedem că are o culoare, care nu este aceeași de ori-unde am luat-o. Este formată din grăunțe mai mari sau mai mici, care dacă sunt uscate și pisate se prefac într-o pulbere așa de mărunțică, că poate fi ridicată de ori ce adiere de vânt. Cercetând mai de aproape această pulbere, vedem că e formată din firioare, sau grăunțioare, care nu se asemănă toate între ele și că ce înținem noi în mână este un amestec eșit din sfărâmarea unor petre, care se găsesc în pământ, sau la suprafața pământului, cum sunt petrele cari formează munții de astăzi.

Să ne oprim puțin asupra felului cum a luat naștere acest amestec.

Earna, când e ger tare, zicem că-i ger de crapă petrele; și adevărul e, că gerul este puterea cea mai mare, care fără mijloc petrele.

Bolovanii scoși cu plugul în timpul arăturilor de toamnă, sunt măcinași de geruri până în primăvară. Păreții șanțurilor care mărginesc șoselele, sunt măcinași la fel de această putere. Același lucru se întâmplă petrelor, într-o măsură însă, mai înțeată. O piatră, ori-cât de

lustruită și de îndesată s'ar înfățișa ochilor noștri, tot are locuri goale în pereți, prin care pătrunde apa. Dând gerul peste această apă, îngheață, își mărește volumul, piatră crapă și se preface cu timpul în pulbere.

O parte din pulberea aceasta e luată de apele de ploai și dusă în râuri, pe care le turbură când apele vin mari și se depune prin revărsări pe lunci, sub formă de nomol sau mai bogat în materii hrănitoare pentru plante.

Altă parte este luată de vânturi și dusă la depărtări mari și când atmosfera e liniștită, se duce pe pământ.

În pulberea care nu e luată nici de apele de ploai, nici de vânturi, se prind mușchii, plantele cele mai simple, care se mulțumesc cu puțină hrană pe care o găsesc în această pulbere. Prin moartea acestor mușchi și îngrămădirea altei pulberi sprijinită în ei, stratul se îngroașe și în locul mușchilor, vin să se prindă și să crească alte plante mai mari.

Cine a fost la munte sus, a putut băga de seamă în scobitura unui perete de piatră unde în pulberea adunată și mușchii crescui pe ea, căzând o sămânță de brad, a luat naștere un brădișor, care a crescut cât a găsit hrană în această pulbere, pe urmă s'a îndoit și s'a uscat.

Pământul nostru din câmpii s'a format din sfărâmături de petre, mai mari sau mai mici, într-o vreme când înghețurile și ploile au durat poate mii de ani și care au ajuns până la noi sub numele de potopul apocaliptic, sau potopul lui Noe.

Mai sunt și alte puteri, afară de aceea a gerului, care rod țărâna petrelor și anume: apa și aerul fiecare în parte sau amândouă împreună: o bucată de fer lăsată afară, în atingere cu umezeala și oxigenul aerului, (o parte din aer) prinde rugină, care se desface de pe fer sub formă de pulbere roșcată, până nu mai rămâne decât rugină din el. Apoi petrele sunt mai totdeauna un amestec de mai multe materii, în țesutul cărora se găsesc vinișoare sau grăunțioare de fer. Acestea sunt desfăcute prin ruginire și înlesnesc și desfacerea celorlalte materii din lipsă de legătură.

Petrele care prin prăfuire sau măcinare au dat naștere pământurilor de arat, sunt multe, trei însă sunt mai de seamă, pentru că se găsesc aproape peste tot și anume: petrele care se asemănă cu cele de ascuțit și de scăpărat, sau petre silicioase, care prin sfărâmare dau naștere nisipurilor; petrele din care prin ardere se scoate varul, sau petre vâroase și un număr însemnat de petre, de culori foarte deosebite, care prin mărunțire dau naștere pământului galben de lipit, pământului de oale, sau pământurilor argiloase.

Dacă pulberea acestor petre n'ar fi luată de ape și de vânturi și nu s'ar amesteca, ci ar rămâne pe loc, așa cum s'a format, ar da naștere la pământuri în care n'ar putea crește nici o plantă, pentru că fiecare în parte sunt sărace în materii hrănitoare și dintre toate, cele mai sărace sunt nisipurile.

Aceste trei materii: nisip, argilă și var, se găsesc în compoziția tuturor pământurilor. Ele formează scheletul pământurilor de arat, în care vin să se fească alte elemente, în mai mică cantitate, însă de o valoare mai mare pentru hrana plantelor. Sunt, ca să zicem așa, pereții care mărginesc o magazie, în care omul poate îngrămădi aur, sau petre fără de valoare.

Cum împărțirea acestor elemente fundamentale, nu s'a făcut în mod egal, pentru că dintr-o parte apele au luat mai mult, nisip, din alta mai puțină argilă și var și mai puțin; sau argilă mai multă, ori var mai mult, au luat naștere mai multe feluri de pământ cărora li s'au dat numiri după unul din aceste elemente, care se găsesc în mai mare cantitate, sau după însușirile pe care le dau pământurilor unul din aceste elemente.

Plugarii noștri au pentru pământuri două numiri: pământuri de chișui și pământuri mari. Cele chișioase sunt cunoscute sub numele de nisipoase, iar cele mari, numite astfel, pentru că arate pe timpuri nepotrivite scot bolovani, sunt pământurile argiloase și pământurile negre sau humoase. Aceste pământuri se deosebesc între ele prin însușirile pe care le au.

Chișăurile sunt aspre la pipăit. Se ară ușor și aproape în orice timp și nu lasă în urma plugului bolovani. Sunt pământurile care suferă cel mai mult din cauza secetei. Dacă n'ar suferi de această lipsă, ar fi pământuri roditoare. Sunt recunoscute ca cele mai bune pentru cultura cartofului.

Pământurile mari de culori sau închise, sunt cele mai obiș-

nuite la noi și formate din grăunțe sfrâns lipite între ele. Se lipesc de instrumente când sunt umede. La secetă se întăresc și crapă.

Aceste însușiri le dau pământurilor nisipul și argila care se găsesc în ele. Cantitatea în care se găsește unul sau altul din aceste elemente, e bine să fie cunoscută la fiecare bucată de pământ, pentru că cunoașterea cantităților acestora spun plugarului, care pământuri au nevoie de mai multe arături, ce fel de plante trebuie să se cultive pe el, precum și mijloacele de îmbunătățirea lor, când s'ar hotărî bunăoară să le dea un îngrășământ oare care. Pământurile chișioase se ară de mai puțin ori, ca prin întoarcere să nu-și piardă prea mult din umezeală. Pământurile mari se ară mai des, ca să li se mai slăbească țărâna legăturii.

În pământurile chișioase se samănă plante, care pot dura la secetă, cum e cartoful, sau plante cu rădăcini numeroase ca: se-cara, ovăzul, în care să poată aduna hrana trebuitoare, din aceste pământuri care obișnuit sunt sărace.

Dacă li să dă gunoi, pământurilor nisipoase li se dă mai putred, căci în ele nu găsește întotdeauna umezeala trebuitoare putrezirii mai departe și mai păios celor mari, ca să le mai încălzească prin putrezirea lui.

Cunoașterea cantității de nisip și argilă a unui pământ se face ușor de oricine, luând o bucată sau o felie din petecul de cercetat, care se uscă, se pisează și din toată bucată se cântăresc 100 sau 500 grame bunăoară: apoi se toarnă într'un pahar mare de sticlă și se amestecă cu apă multă. Când se lasă de mestecat, grăunțele de de petriș cele dintâi și apoi cele de nisip cad pe rând la fundul paharului și se văd prin pereți cum se așează. Când a încetat să se mai așeze, restul de apă cu turbureala, se varsă în alt vas. Se toarnă din nou apă în pahar, se amestecă și turbureala se varsă în vasul în care s'a vărsat și cealaltă. Și se repetă până când apa din pahar nu se mai turbură și ce a rămas în el, e nisip curat, sau nisip amestecat cu petriș, care se uscă și se cântărește. Astfel se cunoaște cantitatea de nisip din pământul luat la cercetare. Turburarea vărsată în cealalt vas, este argila cu alte amestecuri, care se mai găsesc în pământ. Dacă nisipul uscat cântărește bunăoară 70 sau 350

gr., zicem, că avem deaface cu un pământ nisipos.

N'am vorbit în cercetările acestea despre var, pentru că pământurile prea vâroase, au o suprafață mică la noi, față de celelalte. Se întălesc mai mult la munte și mai puțin în ținutul dealurilor. Bogăția varului în pământ, în lipsă de cercetări, care se fac mai greu se cunoaște după creșterea dela sine și în mare cantitate a trifoiului alb.

Afară de aceste trei elemente: nisip, argilă și var, am spus ceva mai înainte că, mai sunt și altele cari intră în țesutul acestora, într'o cantitate mai mică și cel mai de seamă dintre acestea este materia neagră, care dă colorațiunea închisă celor mai multe pământuri, Această materie ia naștere din putrezirea miștilor, rădăcinilor și buruienilor rămase pe loc, după ridicarea recoltelor. Materia neagră formează bogăția pământurilor noastre dela șes, unde a fost îngrămădită prin putrezirea erburilor și în deosebi a frunzelor și arborilor de pădure, care acopereau altădată, mare parte din acest ținut.

În pământul pe care-l întoarcem cu instrumente de arat se găsesc prin urmare două materii de origină cu totul deosebită: una minerală, rezultată din sfărâmarea petrelor și alta vegetală provenită din putrezirea materiilor vegetale și gunoiul de vite îngropat în pământ.

Materia neagră nu formează decât mică parte din pământul de arat, suu cel mult cam zece părți dintr'o sută. Ea joacă un rol însemnat în legarea și mărunțirea pământurilor când se găsește în pământurile nisipoase și calcaroase, leagă particulele de nisip și var, făcându-le să fie mai bine umezeală și îngrășămintele care li se dau. Pe cele argiloase le mărunțește, făcându-le să fie mai ușor de lucrat. Este un fel de materie care îndreaptă lipsa de legătură la unele și slăbește țărâna la altele. Este isvorul de bogăție al pământurilor căci ea aduce elementele trebuitoare vieții plantelor.

Astăzi când se cunoaște rolul însemnat, pe care îl joacă această materie, în puterea de rodire a pământurilor, nu mai este ertat nimănui a o nesocoti. Susținerea și mărirea bogății pământurilor, stă în puterea și voința noastră, întrebuițând gunoiul de vite, ca să nu mai vorbim de alte îngrășăminte.

„Casa Noastră”.

FOIȚA

Cămașa vrăjită.

S-a fost pornit războiu în țară,
Un craiu seme, armaș vestit,
Din țara lui a fost pornit
Cu topoi, sabie și pară,
Să schimbe 'n gâră de suspin
Pământul craiului vecin.

Și lupt-a fost și grea și lungă
Și nu se dau dușmanii crai
Ce urmăreau pe mândri cai
Cum ici și colo, câte-o strungă
Printre oștiri se deschidea,
Să 'nghită ce 'napoi era.

Pe câmpurile pustiite,
În lung și lat, ogor și lan
Bociau nădejdea unui an
Înmormântată sub copite.
Și 'n loc norocul azi și mâni
Sta neclinilit de săptămâni.

Dar într-o zi, din holdă'n pară,
Un om bondoc, de-un murg adus,
Ca 'ntăiaea 'n rândul 'ntăiu s-a pus
În fruntea oștilor din țară.
Și ziua nu s-a fost sfârșit
Când dușmanul fugea zdrobit.

Din glas domnesc pornit-a 'ndată
Dela ai țării ghenărari
Porunca 'n jos pân' la căprari:
Minunea 'n luptă arătată
Viteazul țării cu alaiu
Să fie-adus în cort, la craiu.

Un om smerit ce după toată
Înfățișarea lui părea
Că s-a născut în clipa grea
Din însăși țerna încălcată,
Ascultă 'n fața craiului
Acum, cuvântu 'nalt al lui:

— „Ne spune, cine ești, străine,
Și ce puteri ascunse porți?
Coroana țării dintre morți,
Din mâna postelor haine,
Pe frunte azi mi-ai pus-o, dar,
— De unde... și 'ncotro pleci iar?”

— „Măria Te, să-mi ierți cuvântul:
Eu n-am venit de nicăieri
Aci mi-a fost ogorul eri
Și tot aici mi-o fi mormântul
Când singur plugul într-o zi
Stăpânul își va prohodii.

„Nici n-am puteri vrăjite 'n vine:
Dar vezi cămașa ce o port
Țesută din sudori și torti?
Puterea care azi prin mine
A biruit urgia grea
A fost a tortului din ea.

„Vezi șesurile desbrăcate
De mândra holdă în războiu.
Legate 'n veci le știm de noi
Prin pânza ce-o purtăm în spate.
Prin firul care l-au crescut
Și noi în pânză l-am țesut.

Cetiți cartile bătrânești

În ziua de azi e nevoie să
cetești mult ca să te poți men-
ține la curent cu cunoștințele noi
și trebuitoare vieții. Cu toate
acestea e nevoie ca pe lângă
aceste cunoștințe să dai ocazie
sufletului să se adape din când
în când și la domoarele din care
bătrânii își domoliau setea de
luminare a sufletului.

Iată o pildă bătrânească
din cartea intitulată Varlaam și
Ioasaf:

Cineva avea trei prieteni. Din
aceștia, pe doi îi cultiva și îi
trata cu deosebită cinste și dra-
goste, iar pe unul îl ținea mai
departe, îl trata mai cu răceală

și 'n țară para ucigașă
Când am văzut de pe ogor,
Și lut și holdă și mohor
De-odată 'n tortul din cămașă
Mi s'a urcal... și ce-a mai fost
Văzut-a singur Craiuul nost'.

Spre țerna țării 'ntăia oară,
În ziua cea și-a plecat
Privirile domnescului sfat,
Și 'ngenunchind o sărutară
Și craiu și ghinărari, în rând,
Puterea-i binecuvântând.

și mai cu puțină luare aminte,
parcă s'ar fi gândit că e prea
slab, nepuțincios, fără putere și
fără trecere.

Și după ce a trecut cea mai
mare parte din viață tămâind și
punând cea mai mare încredere
în prietenii cei doi, iată că într-o
zi vin de la împărăție niște
trimiși, cari îl chiamă să-și dea
seama de unde a strâns 'alătea
averi pe care le are el acuma.
Acest lucru i-a pricinuit lui
mare supărare și mare neas-
tâmpăr.

Îi era rușine că se vedea bă-
nuit de lucruri necinstite, și se
gândea ce drum să apuce ca

să se poată îndreptăți înainte
judecății împărătești.

În nevoia și nedumerirea lui
se gândește deci să se ducă la
prietenii cu cari era în legă-
tură de atâta vreme, pe cari îi
cinstise și îi cultivase toată viața.

Se duce la unul, la cel mai
de seamă, la cel mai puternic
și pe care el l-a fost cinstit mai
mult, și începe să-i spună pă-
sul și să-l roage să-i dea mână
de ajutor în acea nenorocire.
Mă cunoști, îi zice, mă știi de
atâta vreme, suntem prieteni.

— Ba nu, răspunde prietenul,
nu suntem prieteni, nu te știu
cine ești: mergi sănătos, iară
ca să nu pleci dela mine cu
mâna goală, ține vre-o două
țoale ca să le ai pe drum la
nevoile călătoriei.

Auzind acestea omul nostru
părăsi pe acest prieten cu îni-
ma zdrobită și se duse la al
doilea prieten.

Spuse și acestuia păsul care-l
rodea și-i ceru mână de ajutor.

Prietenul acesta ascultă cu
oarecare durere necazul lui,
vărsă chiar și lacrimi, dar îi
răspunde:

— Știu cine ești, îmi pare
rău că ți s'a întâmplat așa ne-
caz, dar n'am ce să-ți fac, nu

DIN ȚARA

Vulcanul din județul Buzău. În județul Buzău se află un vulcan, care se deosebește însă mult de felul celorlalți tovarăși ai lui, cari aruncă lavă, foc și pietre, cum e Vezuviul din Italia bună-oară și alți atâția vulcani, cari au început să se miște în timpul din urmă. Vulcanul din județul Buzău e mai domol, pe gura lui ies în clocoț gaze și pământ.

De o vreme a fost mai liniștit. Duminică însă a băgat groază în locuitorii din împrejurimi, căci în dimineața acelei zile a început să arunce pământ, care la urmă s-a prefăcut în cenușă.

Se așteaptă sosirea la fața locului a unor oameni de știință din București, cari să constate ce e cu această minune a naturii.

Cel mai bătrân om în județul Hunedoara Toma Blagu din cătunul Fântâna-rece (Geoagiu), are 102 ani și e pe deplin sănătos ca trup și spirit. El duce și acuma sacul cu bucate la moară. Povestește de revoluția din 48, la care a luat parte.

O îngrozitoare crimă a săvârșit fata Maria Lutriș, din Chișinău, în etate de 15 ani. Fiind orfană, ea a fost luată în casă de mătușa ei Elena Teodor din comuna Văscăuți, județul Soroca. În loc de recunoștință, Maria Lutriș a început să nutrească gânduri rele pentru mătușa ei, a cărei avere o ispătea. Sâmbătă noaptea când bătrâna dormea, fata a ucis-o, aplicându-i câteva lovituri de topor în cap. A doua zi a spus vecinilor că mătușa ei a căzut de pe scări și din cauza rănilor a încetat din viață.

Cercetările jandarmilor au stabilit cum stă adevărul și au arestat pe fața criminală. Ea a mărturisit în cele din urmă crima, motivând că mătușa sa o persecuta.

Uragan în Bucovina. În mai toată Bucovina bântuiesc furtuni groaznice. În special în satele Cosmeni și Ciacov a fost un adevărat uragan. Pomii au fost scoși din rădăcini, iar casele prăbușite. Câteva case au fost complet rase de pe fața pământului.

Pagubele sunt foarte mari

S-a aruncat din vârful turnului. Pompierul George Ferschen din Cernăuți și-a pus capăt vieții, aruncându-se din turnul primăriei, care servește ca post de pază și observație pentru caz de foc. Nenorocitul avea o familie grea și era încărcat de datorii, cari se apropiau de plată. Desperat că nu poate face față situației s-a aruncat din vârful turnului primăriei, care fiind foarte înalt, nefericitul pompier și-a găsit moartea pe loc.

FEL DE FEL.

Din bărbat tânăr-servitoare. Vreme de patru ani, un tânăr german, ajuns în America, s'a îmbrăcat ca servitoare și a servit în casele mari din orașul New-York.

În America servitoarele nemloaice au mare căutare și sunt foarte bine plătite, din care cauză acest tânăr s'a gândit că ar fi bine să-și câștige traiul ca servitoare. S'a îmbrăcat femeiește, a găsit repede slujbă și vreme de 4 ani — fără să știe cineva — a spălat, a curățit odăile, a făcut mâncare, adică a făcut tot lucrul ce trebuie să-l facă o servitoare.

După 4 ani a eșit dela stăpân și a plecat acasă în Germania, cu banii strâniși din leață, (80—120 dolari lunar), vre-o 10 mii dolari (peste un milion și rumățate lei). Se vede de aci că omul harnic găsește oricând și oriunde de lucru.

India e țara văduvelor. Se zice că tot a șasea femeie e văduvă. Aceasta din pricina că acolo e obiceiul ca felișele încă din leagăn să fie măritate cu vre-un băiat. Ori, dacă băiatul moare, felișa rămâne „văduvă”. De aceea sunt acolo atâtea văduve. Nu-i bun acest obicei.

Cartofii au fost aduși în Europa, mai întâi la anul 1566 în Irlanda (Anglia), tot cam atunci au fost duși și în Italia (între anii 1560—1570) fără ca lumea să-și dea seama de însemnătatea mare a cartofilor. Cam prin veacul al 18-lea cartofii s'au înfins în toată Europa.

Al treilea prieten era: Credința și bunacredința, cinstea și jinerea cuvântului dat, mila și dreptatea față de toată lumea; căci singure acestea merg înaintea judecării împărătești și înaintea lui Dumnezeu.

Avem multe învățături și lucruri minunate în ziua de azi, dar bune, folositoare și potrivite pentru suflet și viața omului erau și cele vechi ale bătrânilor.

Astăzi unii se lasă în prada lăcomiei și a poftelor josnice, care îi împing să răpească avutul altora. Lumea se împarte astfel în două tabere vrăjmașe: unii care vor să jupoaie pe alții, ba mai mult: tabăra vrăjmașă se împarte în atâtea părți vrăjmașe căți inși sunt, pentru că toți sunt poftitori și râvnitori la partea de pradă pe care o va lua celalt.

Apoi oare cu așa gânduri și poftă și râvniri se va putea trăi în lume, cu astfel de visuri și înclinări sălbătice se va ajunge la fericirea lumii?

Bieții bătrâni, se gândeau la suflet, la nevoile lui.

Cețiți cărțile bătrâne!

Th. D. Speranția.

Din streinătate

Expoziție internațională muzicală și teatrală.

În 1932 se împlinesc 200 de ani dela nașterea celebrului compozitor Iosif Haydn. Cu prilejul acestei aniversări se va organiza la Viena o expoziție internațională muzicală și teatrală. Expoziția va fi nu numai o revistă a dezvoltării muzicale și teatrale a lumii, dar prin reprezentările teatrale ale tuturor trupelor de operă din lume, cu participarea celor mai vestiți artiști și cântăreți, va prezenta un tablou al stării actuale a teatru-

lui și a artei muzicale din prezent. În legătură cu această expoziție vor avea loc la Viena numeroase congrese teatrale și muzicale.

Starea regelui Angliei.

După boala lungă și grea, de care a suferit regele Angliei, începuse dela o vreme să dea spre bine. În timpul din urmă vine știrea din Londra, că starea suveranului a început din nou să stărnească îngrijorări înrăutățindu-se.

Ciocnire între două submarine.

Submarinul englez „H. 47”, în urma unei ciocniri cu submarinul „L 12”, s'a scufundat. Pe primul submarin se aflau 24 persoane, dintre cari numai două au putut fi salvate, restul s'a înecat. De pe al doilea submarin s'a înecat o persoană.

S-au luat toate măsurile pentru constatarea stărei vasului înecat și pentru a se salva ce se mai poate, dar lucrurile merg foarte greu, fiindcă submarinul înecat se află la o adâncime de 98 metri în apă.

Moarte neobicinuită.

Un ziarist belgian și-a pierdut viața într-un mod neobișnuit de tragic, în cursul unei călătorii prin America de Nord, făcând împreună cu mai mulți colegi. Cu prilejul vizitei celebrului parc național dela Yellowstone, ziaristul s'a apropiat prea tare de marginea unui geizer (izvor de apă fierbinte) aflat momentan în repaos, când deodată geizerul a intrat din nou în activitate, aruncând în sus apă în clocoț și opărind pe nefericitul ziarist.

Cu arsuri groaznice pe întreg corpul, nefericitul ziarist căzu jos fără cunoștință și muri curând după aceea, în clipa când geizerul se potoli tot așa de subit precum făcuse.

Un nou zbor peste Ocean.

Din New-York se anunță: Aviatorii americani lancey și William au plecat cu avionul „Cercetașul” de pe câmpul de aviație Oldorhark cu intenția de a zbura până la Roma.

După cum se anunță, avionul a găsit vreme bună pentru zbor, astfel încât va putea să parcurgă distanța întreagă în 40 până la 50 de ore.

Cum se înțeleg între ele albinele?

Când o albină a găsit undeva un suc zaharat, ea sugă câteva timp și apoi se duce la stup, unde dă din suc acestuia și altora, apoi începe să se învârtăscă, în cerc, într-un joc foarte bălător la ochi. Albinele pe care le atinge în timpul jocului, o pornesc și ele în joc. Numărul jocurilor atarnă de bogăția izvorului dulce. Pe urmă sboară spre el, urmată de albinele cărora le-a dat de știre cum am arătat. Atunci se pot înfățișa două cazuri: dacă locul e cunoscut de unele albine și fusese părăsit pentru că nu mai avea zahăr destul, cele ce-l cunoșteau, constatând, că iar se pot folosi de el, se duc deadreptul, pe când altele băjbăie în apropiere până îl găsesc, altele, dacă e vorba de o floare sau de apă zaharată parfumată, mirosul adus de albină care a descoperit-o, le conduce și pe celelalte.

Când hrana scade într-un loc, albinele care revin de acolo la stup, joacă mai puțin, și nu mai

Aruncată din etajul al 10-lea

O crimă, care a produs mare vălvă în întreaga populația orașului, s'a săvârșit în hotelul Savoy de pe Woodward Ave din Detroit (America).

Rose Fockler, o fiadră în slujbă de casieră la o tutungerie, a fost aruncată din etajul al 10-lea al hotelului de către necunoscuți.

Victimă nenorocită, pe lângă că a căzut de la o înălțime atât de mare a mai căzut pe grilajul ce înconjură hotelul, astfel că corpul și capul i a fost străpuns de țepușile din gard.

Criminalii i au legat mâinile, picioarele și gura pentru ca victima să fie împiedicată de-a striga și numai apoi au aruncat-o pe o fereastră din dosul hotelului, cauzându-i moartea.

La tutungeria din acelaș hotel se adunau tot felul de oameni din viața destrăbălată a orașului: jucători de cărți, speculatori, bețivi și în fine risipitorii de bani pe cari îi aveau din belșug.

Tinăra s'a plâns asociatului ei că un client ar fi amenințat odată, dar acesta n'a băgat în seamă plângerile ei.

În ziua fataiă victima a fost chemată în câteva rânduri la telefon de persoane, cari se interesau dacă ea mai este în prăvălie sau pleată. Din timp în timp Rose urca la unul din etajele mai de sus, unde se interesa de sănătatea logodnicului ei, care zăcea bolnav în acelaș hotel. Când a mers ultima dată Rose, s'a dus pentru a și afla moartea în prăpastia în care o aruncaseră dușmanii săi.

Ninge în Savoya.

În munții Savoya din partea de miazăzi-răsărit a Franței, de două zile ninge abundent. În unele văi zăpada este de câțiva metri.

Nenorocire de aviație.

Din Montreal (America) se anunță că, în cursul unor exerciții, cu un avion, pe bordul căruia se afla un instructor și un elev, aeroplanul s'a prăbușit, din cauze necunoscute la pământ în flacăra. Ambii aviatori au fost omorâți.

Scufundarea unui vas de pescuit.

Se anunță din Madrid că vasul de pescuit „Alcantena” s'a scufundat din cauza unei explozii la cazane. Șase membrii din echipaj au fost omorâți în urma exploziei, alți șase răniți, iar unul u dispărut.

pot să-ți ajut nimic. Numai Dumnezeu dacă s'o milostivi, să te ajute.

Singurul lucru ce pot face, e că te voi petrece, te voi întovărăși până mai încolo, o bucată de drum, — atât.

După acesta, omul apucă spre cel de-al treilea prieten.

— Dar ce poate să-mi facă sau ce va voi să-mi facă acesta, pe care aproape nu-l băgam în seamă, pe care îl desprețuiam și de abea îi dădeam o bună ziua?

Când ajunse însă la dânsul, el îi ieși înainte, îl primi cu bunăvoință, îi ascultă plângerea și-i zise:

— Eu nu uit acea puțină prietenie și băgere în seamă pe care mi-ai arătat-o, de aceea să știi că eu voi merge chiar înaintea ta la împăratul și-i voi vorbi, și-l voi ruga să fie milostiv cu tine.

Cine erau acești prieteni? Întâiul prieten era: Aurul și toată bogăția omului, pentru care el a muncit, s'a străduit și frământat toată viața.

Bogăția la urmă nu i-a dat decât ceva joale de îngropare. Prietenul al doilea era familia. Familia l-a petrecut până la groapă.

Români, abonați cel mai vechiu ziar românesc politic „Gazeta Transilvaniei”, care a împlinit 90 ani de existență.

Medicul poporului

Răea

Sunt la noi safe unde familii întregi suferă de răe. O socot boală rușinoasă, o ascund, fără a căuta leacul; deși răea se poate vindeca foarte lesne, nu mai dacă voim. Toți oamenii știu că răea se ia dela om la om, cu atât mai mult când e bolnav unul cu care trăim în casă. Deaceia trebuie vindecată pe dată.

Iată ce trebuie de făcut pentru a căpăta grabnică vindecare:

Trebuie făcută o baie de leșie cu săpun peste tot trupul; asemenea trebuie de spălat și capul cu leșie și săpun, de șters cu pânză curată și pe urmă de uns seara și dimineața cu următoarea unsoare cerută de la farmacie: Syrax o parte și unt de lemn două părți.

După ce scoatem bolnavul din scaldătoare, îl primenim cu alte schimburi curate, iar pe cele vechi le punem în leșie la fier, sau dacă sunt cojoace, căciuli, cari nu se pot spăla, le agățăm în horn și dedesupt punem cărbuni cu pulbere de pucioasă și astupăm cehla, închizând ușile și ferestrele bine, ast fel că de aburul acela pierem moimă din haine și chiar din casă, dacă se află prin praf. Așternutul asemenea îl premenim, arzând rogojin și pae, iar scândurile spălându-le cu leșie fierbinte. Casa o spoim cu var. Numai luând asemenea măsuri, se poate scăpa de această boală. Altfel zadarnic se unge cu alifie, căci boala se capătă a-

poi din haine, din praf, din ăternut și din casa necurățită. Asemenea trebuie bine tăiate unghiile bolnavului și spălate cu săpun buricile degetelor, precum și prin urechi.

E lucru rușinos ca omul să se lase slujit cu asemenea boală. Viața pentru răioși e un adevărat chin, de vreme ce boala de la mâini se întinde la trup și li se pare că stau într'un furnicar, atât li mănâncă și i usură trupul. Și când te gândești că prin puțină muncă și curățenie ar scăpa de acest chin!

Sănătatea e cea mai mare fericire și aceasta se poate deseori avea prin puțină muncă. În loc să stea de vorbă ori să doarmă prea mult, ori să meargă la cârciumă, ar putea curăți casa, hainele, face scaldătoare pentru toți din casă și ar fi sănătoși. Când omul e sănătos, poate munci; și muncind, poate avea, dacă nu din belșug, dar cel puțin cât îi trebuie.

Pentru a pricepe și mai bine cele de mai sus, trebuie să se știe că răea e pricinuită de o mulțime de păianjeni mici de tot, cari își sapă vizuina prin pielea omului și se înmulțesc de speriat.

Ca să scapi de răe trebuie deci să omori acești păianjeni, de aceea am zis că trebuie spălat omul bolnav, apoi de fiartă rufăria și afumate alte haine cu fum tare de pucioasă. De asemenea am cerut scaldarea scândurilor, spoitul pereților și toate cele mai de sus.

Doctor.

Noul președinte englezesc al Societății „Britania“

Soc. de Asigurare Anglo-Română „Britania“, a ținut în ziua de 14 I. cr. adunarea generală ordinară anuală. Acționarii prezenți au luat cu mulțumire la cunoștință, că încesările după taxele de asigurare s'au mărit considerabil și cota pagubelor a fost favorabilă. Fondul de siguranță a Societății s'a mărit cu 31 Decembrie 1928 la Lei 62,859.805. La adunarea consiliului de administrație, care a avut loc după adunarea generală, a fost ales ca președinte unanim dr. Herbert Levois director general, al „Commercial Union Assurance Company Limited“ din Londra, dovădind cu acesta, că Societatea de asigurare contra incendiilor, cea mai mare din Europa, se întereșează călduros de chestiunea asigurărilor în România.

Societatea „Commercial Union“ va lucra, cum se vede, prin afiliația sa „Britania“ și mai intensiv în țara noastră.

Totodată a fost ales director și dl Cristian Pennescu Kertsch.

Nu te lăsa dus de nas!

Toată lumea știe astăzi că cele mai bune Patefoane și Gramofoane se găsesc la marele Magazin de muzică „DOINA“ din Brașov, Strada Mihail Weiss No. 11. Tot aici se găsesc și cele mai frumoase plăci cu cântece românești și streine.

Deci să nu te lași dus de nas, când unii vor să te îndrepte aiurea.

Magazinul „DOINA“ vinde și în rate, fără să mărească prețul, și la 10 plăci cumpărate, deodată sau pe ndelete, dă fie căruia câte o placă gratis. 1—1

Anunț

Biserica Sft. Nicolae din Brașov Scheiu publică licitațiune cu oferte închise și verbală pentru închirierea a 4 locuințe și 2 prăvălii, în casa cea nouă din Piața Prundului.

Licitațiunea se va ține la Biroul Consiliului parohial, Duminecă în 14 Iulie e. c., ora 11 a. m. în curtea Bisericii.

Donatorii vor avea să depună garanție de 10%, după chirie oferită pe an, care se va comolecta cu surplusul eventualei urcări la licitație.

Tabloul locuințelor și condițiunile de licitație se pot vedea la Biroul Consiliului, în fiecare zi de lucru dela ora 3—5 p. m. 3—3 Consiliul parohial.

Licitațiune

Comitetul școlar al Școlii sup. de comerț „A. Barseanu“ din Brașov publică licitațiune cu oferte închise pentru:

a) livrarea a 12 vegoane sau circa 60 stânjini lemne de foc, esență fag prima calitate, așezate gata în curtea școlii;
b) reparaturi la edificiul școlii, precum zgrăvitul claselor și sălilor de internat, adaptarea sălii de chimie și pavarea coridoarelor.

Terminul pentru înaintarea ofertelor Lunii 15 Iulie orele 17 la cancelaria școlii, de unde se pot lua zilnic informațiuni. 726 3—3 Comitetul școlar.

Mica publicitate

Băile Eforiei Brașov

lângă Liceul „A. Șaguna“: aburi, hidroterapie, putină, bașin de înotat, locuințe, antreprenor și personal, se arendează pe 3 ani, începând dela Ianuarie 1930. Informațiuni și oferte la Biroul Eforiei. 4—10

Mobile noi se găsesc spre vânzare la Biró Tamás Tâmplar în Brașov, Strada Lungă No. 49. 714 2—2

Posed licență pentru cârciumă și brevet pentru tutun, timbre și sare. Din cauza lipsei de mijloace pecuniare caut asociat. Informațiuni la ziar. 2—0

AVIZ. Pentru examenele de corectură și admitere, curs inferior, predați lecții la diferite materii Informațiuni la ziar. 3—3

Concurs

Consiliul parohial al Bisericii Sft. Nicolae din Brașov Scheiu, publică concurs cu termen de 15 zile, dela prima publicare, pentru angajarea unui portar la clădirea cea nouă din Piața Prundului.

Retribuția portarului va fi: Locuință în subsolul clădirei și 1000 lei lunar.

Alte detalii și informații se pot lua în Biroul Consiliului parohial. 3—3 Consiliul parohial.

Aviz

Sindicatul „Cărăușia“ aranjează Duminecă în 14 Iulie e. c. o serbare câmpenească pe livădia „Honterus“. Plecarea va fi dela președintele sindicatului din Str. Bălților No. 2.

Sunt rugați Onor. membri și public a lua parte la această frumoasă serbare. O parte din venitul curat va fi destinat pentru „Casa Națională“ din Brașov vechiu.

În caz de timp nefavorabil serbarea se va amâna pe 21 Iulie e. c. Comitetul.

Primăria Municipiului Brașov.

No. 13460/1929.

Ordonanță

Noi Președintele Comisiunii interimare a Municipiului Brașov având în vedere, că birjele și automobilele de piață sunt adeseori încărcate și cu tot felul de mărfuri, ordonăm pe baza art. 62. al legii pentru unificarea administrativă,

Următoarele:

Nici o birjă sau automobil de piață nu poate fi încărcat cu mărfuri de nici un fel.

Bagajele călătorului se vor pune la picioarele vizitului pe capră resp. lângă picioarele șoferului sau înapoi pe arcurile trăsorii resp. ale automobilului. În autobuse nu se vor putea aduce, decât pachete mici de mână.

Contravenienții se vor pedepsi cu o amendă de 500—1000 lei, aplicată imediat, conform Art 272 al legii pentru unificarea administrativă.

Brașov, la 4 Iulie 1929.
Comisia interimară,
Președinte: p. Secretar general: Cuteanu. Indescifrabil. 740 1—1

Dr. AUREL VOINA

Medic Primar al Spitalului „Gh. Mărzescu“ Specialist în boale de piele, venerice, urologie

CONS. 3—5.

Str. Spitalului Nr. 16.
Telefon 13.

Publicațiune de licitație

Consiliul parohial din Brașov Stupini, conform planului și de vizului aprobat de Prea Venerabilul Consiliu Arhiepiscopesc, dă în întreprindere repararea Bisericii și casei parohiale prin licitație publică Duminecă în 21 Iulie e., la orele 11 a. m. prin oferte închise și 4% valdiu după suma repartizată pentru zidărie și dulgherie, asemenea pentru tâmplărie și zugrăvire, su suma generală de 554.503 lei.

Planul și devizele precum și condițiunile de licitație se pot vedea la oficiul parohial din loc. în orice zi.

Brașov-Stupini, la 8 Iulie 1929.
2—2 Consiliul parohial.

Croitoria GH. FARSCH

Str. Porții 26

(intrarea din Str. Aței 2)

execută lucrări elegante și solide în condițiuni foarte convenabile.

657 6—10

Primăria Municipiului Brașov.

No. 18478/1929.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința publicului că începând cu ziua de 8 Iulie 1929, timp de 2 săptămâni, șoseaua Brașov-Stupini va fi închisă din cauze construierei din nou a podului peste Ghimbăgel de lângă stupina dlui Gh. Puiu.

Brașov, la 6 Iulie 1929.

Comisia interimară,
Președinte: p. Secretar general: Cuteanu. Indescifrabil 741 1—1

România Corpul Portărilor Tribunalului Brașov.

No. 3404—1929.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică că în baza deciziunii Nr. G. 648—1929 a judecătoriei de ocol Zărnești, în favoarea reclamantului Institutul de Credit Albina din Brașov reprezentat prin avocatul dr. I. Garoiu din Brașov pentru încasarea creanței de 1000 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 17 Iulie 1929, orele 4 p. m. la fața locului în comuna Zărnești jud. Brașov No. 132 unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară boi și car în valoare de lei 10.000.

În caz de nevoie și sub preț de estimare.

Brașov, la 26 Iunie 1929.

D. A. Popescu,
portărel.

742 1—1

Cețiți și răspândiți
„Gazeta Transilvaniei“

Dela Prefectura Poliției

Buletin informativ

D-l Veres Ernest profesor rom. cat. din Brașov reclamă că în seara de 9 Iulie la orele 12.30, când se afla la masă, autori necunoscuți s'au introdus în locuința sa și din două saltare ale mașinei de scris i s'a furat 30.000 lei. Cazul se cercetează.

— Stația CFR. Dârste a înaintat pe diviziile Köpe Ianos, Szorny István și Balint Ianos, toți din comuna Baciud Jud. Brașov pentru furtul a 19 saci cu făină, prin violarea plumbului unui vagon din stație. Din cercetările făcute s'a stabilit că la mijloc nu era un furt, întrucât părțile erau angajați cu descărcarea vagonului cu făină de brutarul Szöcs Ianos din comuna Cernatu, destinatorul vagonului. S'au dresat acte, iar stația Dârste a revenit asupra reclamației făcute.

— A fost arestat ind. Tarța Vasile, bănuț temeinic cu furtul unui cufăr mare, al cărui proprietar e încă cunoscut. Cufărul l'a adus în noaptea de 8/9 I. c., ora 10 din pădurea Pleașa. Cazul se cercetează.

— D-l Fronius Emanoil din str. Morii N. 56 a reclamat, că în lipsa sa și a soției sale dela domiciliu, autori necunoscuți s'au introdus în locuință prin acoperișul casei, de unde a furat un cufăr ce aparținea dnei Lef Maria din București și diferite haine și lingerie bărbătească în valoare de 14.000 lei.

— D-l Lanteanu Vasile din Valea Răcădăului No. 33, a reclamat că individul Dresanand Richard în lipsa sa dela domiciliu l'a furat haine și lingerie în valoare de 8750 lei.

— A fost înaintat cu raport de către serg. de oraș Porzea Petru individul Gagyí Iosif de fel din comuna Lupeni (jud.

Hunedoara) care a fost găsit cersind în acest oraș în Târgul Rozelor. Asupra sa s'a găsit suma de 21 lei.

— Inchiisoarea militară a Corp. V Armaia înaintează adresa Nr. 3143/929 prin care cere urmărirea soldatului Ursui Alexandru ce a evadat dela inchiisoare.

— Locuitorul Ioan Dobrie din Stupini Nr. 35 a avizat Poliția că în hotelul Stupini-Ghimbay, la o depărtare de Stupini de circa 2 km. pe când se afla la munca câmpului, a găsit un cadavru al cărui nume nu se poate ști întrucât cadavru este desbrăcat de haine și legat cu o curea de gât. Identitatea cadavrului nu s'a putut stabili fiind intrat în putrefacție. Probabil cadavru să fie de vreo 10—15 zile. Din cercetările făcute până în prezent rezultă că victima a fost omorâtă în altă parte și cadavru adus la locul găsit întrucât la fața locului, unde a fost găsit, nu se cunoaște nici un fel de urmă de violență. Lângă cadavru s'a găsit un bilet cu numele de Bălan Dani, în acel bilet nu e indicată nici comuna și nici județul decât numai numele de mai sus

Cazul a fost raportat d-lui prim-procuror și d-lui medic-șef al circumscripției, care s'a ordonat ridicarea cadavrului și transportarea la morga spitalului civil Brașov. Cercetările continuă de noi.

Bănci pentru grădină,
Furtunuri pentru grădină
Macarale pentru furtune
Impermeabile (tărgi).

IUL. TEUTSCH
BRAȘOV, Str. Porții 33.

In chestia complotului

— Un comunicat al ministerului de externe. —

Agencia Rador a fost autorizată a comunica în străinătate următoarele:

Ancheta privitoare la tentativa de complot continuă. S'a stabilit că fostul colonel August Stoica, persoană lipsită de seriozitate, încerca de două luni să formeze organizații așa zise fasciste. Fiul lui, inginerul Stoica, șeful unei secțiuni din atelierele aerice ale Arsenalului armatei, a surprins buna credință a patru ofițeri inferiori și a mai multor maștri și lucrători, obținând adeziunea lor la această organizație. Au-

toritățile erau informate de toate aceste uneltiri. Acum în urmă, șefii convocară două reuniuni în timpul nopții, la care membrii fură invitați să se prezinte cu arme. Asemenea uneltiri fiind contrare legilor în vigoare, autoritățile au ordonat Sâmbăta trecută arestarea participanților. Au fost arestate 28 de persoane dintre cari doi ingineri, un fost colonel, patru ofițeri inferiori, 10 maștri, trei subofițeri și opt lucrători. De îndată ce ancheta poliției va fi terminată, chestiunea va fi deferită justiției.

Insămânțările de grâu

— Declarațiile d-lui ministru I. Mihalache. —

La „Uniunea Camerelor de agricultură” s'a ținut o importantă ședință sub prezidenția d-lui ministru I. Mihalache, asupra problemei insămânțării cu grâu în toamnă, și finanțarea cumpărării mașinilor agricole necesare pentru condiționarea cerealelor ce urmează a fi insămânțate în toamnă sau exportate.

Necesitatea intensificării culturii grâului.

D-l ministru I. Mihalache a arătat necesitatea întregirii stocului de grâu produs de selecționatori și de fermele Statului pentru insămânțările de toamnă.

În același timp se vor face eforturi pentru condiționarea a unei cât mai mari cantități de grâu de bună calitate, care, să fie distribuit prin Camerele de agricultură, agricultorilor.

D-sa a precizat că este necesar să se insămânțeze cerealele de bună calitate care nu trebuiesc lăsate să ia drumul morilor.

Vom garanta prețul grânelor și cred că pentru anul acesta vom avea disponibil o cantitate de 100 vagoane semințe selecționate la fermele Statului și la particulari.

Vom cumpăra grâu selecționat cu un spor care să meargă până la 30 la sută asupra prețului Bursei cum și grâu bine condiționat de particulari, cărora li-se va da un spor de 15 la sută asupra pieței.

Distribuția acestor semințe se va face țăranilor cooperatizați și care se vor obliga să îndeplinească un program în ce privește pregătirea terenului pentru insămânțare cu grâu. Camerele de agricultură vor obține sprijinul necesar din partea ministerului spre a achiziționa semințe selecționate.

Finanțarea.

Finanțarea se va face cu concursul cooperativei, a băncilor populare, al caselor de împrumut pe gaș. Ministerul va veni în ajutorul proprietarilor particulari cu condițiunea să prezinte o semănță bine selecționată și saramurată. Vom pune la dispoziție o sumă de 7 milioane Camerele de agricultură pentru sprijinirea operei de insămânțare. Pe de altă parte se va pune la dispoziția agricultorilor un credit de 280 milioane lei, prin băncile populare, federale, cooperative etc.

În ori ce caz nu se va face aprovizionarea numai de Stat ci prin instituțiile existente de credit și Camerele de agricultură.

În ce privește problema creditului particular, până la creșterea creditului ipotecar, el va

fi satisfăcut de instituțiile de credit existente, în felul următor: pentru micul plugar băncile populare, iar pentru marii agricultori instituțiile de credit.

Agricultura mai are nevoie de desfacerea actualei recolte de orz, care este foarte bună. În urma întrevederii care am avut-o cu miniștrii Germaniei și Belgiei cu ocazia congresului internațional agricol, ni s'a oferit mașini din partea Germaniei în schimbul orzului nostru. Ni s'a pus o condiție: să nu comitem impurități. Pentru aceasta este nevoie să ne procurăm trioare vânturătoare ca să putem recăștiga piețele streine.

Locale

Cununie. Duminică, 14 Iulie a. c. ora 7 p. m. va avea loc în biserica Sf. Nicolae cununia d-nei Marietta Rucăreanu cu d-l Nicolae Baboie, inspector al școalelor secundare. Nuni vor fi d-na și d-nul Dr. D. Borșan. Felicitările se primesc în biserică.

Acest anunț ține locul ori cărei alte invitări.

Arestarea unui spărgător la Brașov. Poliția a arestat ieri dimineața pe individul Kramer Ene, care a săvârșit un însemnat furt de haine și bijuterii acum două zile dela d-l Fugacs Victor, din comuna Noua Nr. 56. Individul Kramer, care este un periculos spărgător, a fost înaintat parchetului și depus în arestul preventiv.

Oprirea vânătorului de iepuri în județul Brașov. Prin un ordin al Ministerului agriculturii și domeniilor (Direcția vânătoarei) s'a hotărât oprirea vânătorului de iepuri pe timp de doi ani în județul Brașov.

MEDICALE. Dl Dr. M. Surciu S. bianu specialist în boli de ochi, nas, gât și urechi. (Telefon 585. Str. Prundul Rozelor 9) procurându-și automobil vizitează pe bolnavi din provincie cu taxe reduse. 709 1—3

Examenul cu RAZE X (Röntgen) și examenul BACTERIOLOGICE poate executa or cărei persoane și în schimbul unor taxe mici, laboratorii spitalului militar Brașov — dotate cu aparate noi. 583 14—0

Mari furtuni în țară

Oameni morți, case incendiate și dărâmate, semănături distruse, vite înecate.

In Oltenia.

Uraganul care s'a abătut asupra Olteniei a avut direcția în Dolj, regiunea Filași, Căpreni, Stoina, Săvuța, Nalea, Birnicii, Vodăești, Amărăștii, Săltașu, Meli-neștii, Codeni, lăsându-se spre Vâlcea, unde a atins regiunea Drăgășani, Arcești și Piatra-Olt, apoi s'a abătut în județul Teleorman.

În Dolj uraganul a fost însoțit de grindină. Mărimea grindinei de circa 250 de grame a fost mai rară în unele regiuni. Semănăturile au avut pagube de circa 3) — 4) la sută. Porumburile au fost scoase din rădăcină și culcate la pământ. Pomii au fost scoși din rădăcini. Circulația pe șosele din această cauză a fost complet împiedicată. Se semnalează în unele puncte și câțiva morți.

Pe teritoriul comunei Bilești, județul Gorj, castelul de pe moșia d-lui Nicolae Rioșeanu a fost complet descoperit. Aco-perișul a fost luat de uragan și aruncat la o mare distanță. Hambarele dela conac, locuințe de ale sătenilor au fost luate și purtate de vijelie la mare depărtare.

În mai toate comunele locuințele au suferit stricăciuni importante, iar altele au fost complet distruse. Numărul victimelor este totuși redus, de oarece uraganul s'a deslănțuit la ore când țăranii nu se găseau la câmp.

In județul Botoșani.

Duminică spre seară, după

o căldură insuportabilă de 39 grade, cerul s'a întunecat deodată, deslănțuindu-se asupra orașului și județului Botoșani, o puternică furtună însoțită de o rupere de nori. Trăznetul și grindina au făcut mari ravagii.

Altfel, trăznetul a pătruns în locul casei școlii.

Alt trăznet a pătruns în casa locuitorului Nicolai Ibrim, incendind toată gospodăria sateanului.

Furtuna a surprins pe câmp pe femeia Vasilica Bravaluc, de fel din jud. Soroca, care adăpostindu-se sub un copac, într-o pădure, trăznetul a lovit tocmai acel copac, care s'a prăbușit asupra ei, omorându-o pe loc.

În alte părți ale județului trăznetul a intrat în numeroase case, făcând stricăciuni.

Cum grindina nu era mare și a căzut puțină vreme, nu a prea pricinuit mari pagube. Unele semănături au fost culcate. Mai multe vite, cari erau pe malul Prutului, au fost luate de apele revărsate și înecate.

Din cauza cantității enorme de apă căzută, mai multe case din oraș și din împrejurimi, situate mai în vale, au fost inundate.

Informații

Ratificarea concordatului dintre Vatican și România. În cetatea Vaticanului, în apartamentul ocupat de cardinalul Gasparri, a avut loc schimbul instrumentelor de ratificare concordatului încheiat între Vatican și România. Plenipotențiarul fost cardinalul Gasparri din partea Vaticanului și d-l Brediceanu din partea României. La această ceremonie au mai asistat și monseniorul Pizzardo, secretarul afacerilor extraordinare ale Vaticanului, monsenior Ottavian substitutul secretariatului statului papal, monseniorul nunțiu papal și consilierul legației României.

Membrii consiliului de administrație C. F. R. Au fost confirmați de către ministerul comunicațiilor ca membrii în consiliul de administrație C. F. R. d-nii: ing. Pretorian, avocat Stănescu, C. Stoicescu, ing. I. Negrușcu, ing. inspector general Balasinovici, ing. P. Brățășanu, ing. C. Capșa, ing. Casasovici și d-l Th. Orghidan.

Congresul balcanic al federațiilor studențești a fost deschis la Stambul, de președintele Facultății din Stambul, Nechet Omer Bey. La acest congres participă și delegații ai federațiilor studențești din Turcia, Bulgaria și România.

Congresul a ales următorul comitet: d. Nachit, delegatul Turciei președinte; d. Sokoroff, delegatul Bulgariei, vice-președinte și dr. Cerchez, delegatul României, secretar. S'au format două comisiuni pentru studierea raporturilor dintre federațiile balcanice și raporturile dintre Uniunea internațională a studenților și federațiile balcanice. Aceste comisiuni se vor întruni în cursul zilei de azi.

Farmacii de serviciu. Dela 13 - 23 Iulie vor face serviciu peste amiază, noaptea și Duminică farmaciile: E. Jekelius la „Speranța” din str. Porții 23 și V. Klein la „Coroana de aur” din str. Caterinei Nr. 7.

Din cartea bunului gospodar

Recolta grâului

Una din lucrările principale ale culturii grâului este recoltarea lui și în special secerișul.

Pentru ca această lucrare să se facă în condițiunile cele mai prielnice și mai cu folos cultivatorului, trebuie să știm epoca și momentul cel mai potrivit pentru începutul secerișului, căci de multe ori — ba, mai todeauna — din nepotrivirea începutului secerișului, se întâmplă mari pagube și risipă, cu deosebire în timpuri ploioase și furtunoase.

Am văzut că o treime din recoltă s'a scuturat, grâul fiind prea trecut din copț. Sau s'a încins și înegrit, în cazul când s'a secerat neajuns la coacere, după care lucrare au urmat timpuri ploioase.

Când se apropie secerișul, grâul trebuie vizitat des și dacă se observă, că lanul a început a se îngăibini, iar boabele au început să treacă din starea de părgă în starea de coacere — căn bobul se poate rupe cu unghia cu oarecare înlesnire — grâul se poate seceră, dacă și timpul este frumos.

În cazul însă când sunt ploii multe, grâul mai trebuie lăsat câteva zile, ca bobul să se întărească mai bine.

Snopii tăiați în părgă trebuiesc bățuiți s'au așezați în picioare (în sus), iar spre seară trebuiesc puși câte 5 5 unii peste alții, ca să se așeze și să se păpușeze, iar a doua zi dacă timpul e prielnic se întind din nou ca să se usuce mai bine, iar dela ziua jumătate, se pot face clăi sau jumătăți de câte 14 - 15 snopi.

Jumătățile de clăi, zise și picioare, trebuiesc făcute cât se poate pe un loc ceva mai ridicat și nici odată pe brazdă sau răzor, unde în caz de ploaie se strânge apa, care ar pricinui încolțirea spicelor, ce vin în contact cu pământul ud. Jumătățile trebuiesc făcute îndoindu-se snopul de grâu, așa încât spicetele să vină deasupra, iar dosul sau paele dedesubi; peste acest snop se clădește jumătatea sau piciorul clăi.

Pe cât se poate clăile trebuiesc făcute și așezate la rând, pentru mai multă ușurință la încărcat și la controlat.

În genere, în țara noastră ca grâu de toamnă se cultivă varietatea de grâu bălan românesc, grâu Tisa și grâu roșu (cu spicul roșu). De aceea dacă avem grâu bălan și grâu roșu, începem secerișul în lanul de grâu bălan.

Lanul sau porțiunea de loc hotărât pentru grâu de sămânță, trebuie lăsat să se coacă mai bine; deci se va seceră în urma celui hotărât pentru comerț sau pentru consumație, căci suntem mai siguri de germinare (încolțire) și totdeauna rezistă mai bine contra boalelor.

Grâul secerat în părgă are o culoare mai roșie și m-i frumoasă și trage mai greu la cântar, ca cel secerat răscopt.

În cazul când în timpul secerișului sunt ploii multe, grâul nu se mai scutură și nici nu se mai treacă cu înlesnire.

Însă în aceste timpuri, dacă nu se zorește cu secerișul, holda se pleacă la pământ, cade și o năpădesc buruienile și în

special un fel de mazărice sălbatică numită unghia găiei, care se așterne peste lanul de grâu ca un fol sau înveliș și din care cauză secerișul se face cu foarte mare greutate și este foarte costisitor.

Am avut ocazie să văd lanuri întregi sau parte din ele cu grâul neseccat și cărora în urmă li s'au dat foc, ca să se curățe locul de burueni și să se poată ara; în unele cazuri s'au dat de secerat în parte una și una, ori s'au vândut pentru pășune cu prețuri derizorii.

De aceea îndată ce grâul e bun de seceră, să se lase orice altă lucrare și să se înceapă secerișul, căci recolta grâului e foarte expusă vremurilor, ca: ploii îndelungate, grindină, furtuni și vânturi mari.

În caz când după seceriș timpul este ploios, clăile trebuiesc cercetate, și dacă sunt ude, se desfac într-o zi fără ploaie și snopii se așează sau se bat în picioare ca să se usuce. În cele mai multe cazuri la refacerea clăilor, snopii din vârful clăilor sau jumătăților se pun la fund și cei dela fund se pun deasupra.

La 3—4 zile după seceriș, grâul trebuie cărat la arie și clădit în șuri ori stoguri, cari trebuiesc făcute de oameni dibaci și cu experiență. Cum însă micul agricultor are numai un pogon două, el îi poate adăposti în șuri sau șoproane.

La facerea stogurilor încă trebuie observat ca spicetele snopilor dela fundul șurii să nu vină în contact cu pământul.

Când sunt la dispoziție mașini de treerat, e mult mai economic ca grâul dela câmp să fie dat de-a dreptul în mașină, căci astfel se scutesc brațe, timp și pierderi prin scuturare.

I. Gherman.